

Vägledning till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2017:14) om spårbarhet för vissa fiskeri- och vattenbruksprodukter

Fotograf Natalie Greppi

Förord

Från och med 1 februari 2025 gäller nya regler om spårbarhet för vissa fiskeri- och vattenbruksprodukter. Reglerna har införts genom ändringar i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2017:14) om spårbarhet för vissa fiskeri- och vattenbruksprodukter. Den befintliga vägledningen till föreskrifterna blir genom föreskriftsändringarna i stora delar inaktuell och behöver därför ersättas med en ny vägledning.

Vägledningen syftar till att vara ett stöd för verksamheter som berörs av föreskrifterna. Den ger förklaringar till många av bestämmelserna och ger exempel på sätt att följa dem.

Observera att endast den tryckta utgåvan av föreskrifterna gäller vid rättstillämpning.

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Läsanvisning	4
2	Innehåll och tillämpningsområde	5
2.1	Fiskeri- och vattenbruksprodukter (1 §).....	5
2.2	EU-förordningar (2 §).....	5
2.3	Aktörer (3 §).....	6
3	Definitioner (4 §).....	7
3.1	Anläggning	7
3.2	Anläggningsidentifieringsnummer	7
3.3	Anslutning	7
3.4	Bastjänst	8
3.5	Detaljhandel	8
3.6	Ekonomisk zon	8
3.7	E-tjänst.....	9
3.8	Företagsidentifieringsnummer	9
3.9	Försäljningsparti	9
3.10	Identifikationsnummer.....	9
3.11	Parti	10
3.12	Produktionsparti	11
3.13	Produktionsmedgivande	11
3.14	Slutprov.....	11
3.15	Spårbarhetsaktör	11
3.16	Spårbarhetsaktörsnummer	12
3.17	Terminering.....	12
3.18	Tillhandahållande på marknaden	13
3.19	Transformering	13
3.20	Ursprungsparti	13
3.21	Utsläppande på marknaden	14
3.22	Andra begrepp och definitioner	14
4	Registrering av spårbarhetsaktör (5 §)	15
5	Anslutning av bastjänst (6 §).....	15
6	Uppgiftslämnande för befälhavare och vattenbruksföretag (7 §)	16
7	Uppgiftslämnande (8 §).....	17
7.1	Fortlöpande rapportering av ursprungspartier till HaV	17
7.2	Uppgiftslämnande på begäran	17
7.3	Spara uppgifter i minst två år.....	17
7.4	Lämna uppgifter genom e-tjänst eller bastjänst	18
8	Märkning och tillhandahållande av information som åtföljer partier (9 §).....	19

8.1	Övergripande om märkning och tillhandahållande av information	19
8.2	Maskinläsbar märkning med partiets identifikationsnummer	20
8.3	Märkning med elektroniska chip	20
8.4	Märkning med streckkod samt krav på att märkning och identifikationsnummer följer internationella standarder	21
8.5	Tillgången till uppgifter om partier som levereras	21
8.6	Märkning vid transport i bulk.....	22
8.7	Märkning och information under transport.....	22
9	Intern spårbarhet (10 §)	23
10	Direktförsäljning från unionsfiskefartyg (11 §)	24
11	Bilaga	25

1 Inledning

1.1 Läsanvisning

Vägledningen följer den indelning som spårbarhetsföreskrifterna (HVMFS 2017:14) har. Den som första gången kommer i kontakt med vägledningen rekommenderas att börja läsa avsnitt 1-2 och sedan 4-10 och bilagan. Avsnitt 3 kan lämpligen läsas parallellt då ett begrepp som definieras används för första gången, eller som en fördjupning efter det att övriga avsnitt är genomgångna.

Utöver bestämmelserna i föreskrifterna så har HaV anvisningar som reglerar detaljer om olika förfaranden vid registrering av företag och rapporteringen till HaV. Sådana anvisningar finns även i form av tekniska guider för de bastjänster som kan anslutas för rapportering till HaV:s spårbarhetsdatabas. Se vidare avsnitt 5 om anslutning av bastjänst.

Den spårbarhet som behandlas här utgår från de krav EU ställer i artikel 58 i fiskets kontrollförfordning. Fiskerikontrollens krav på spårbarhet gäller utöver de bestämmelser om spårbarhet som finns för livsmedel generellt och särskilt för animaliska livsmedel. Mer information om bakgrunden till de spårbarhetskrav som föreskrifterna omfattar finns på HaV:s webbplats [[länk](#)].

2 Innehåll och tillämpningsområde

2.1 Fiskeri- och vattenbruksprodukter (1 §)

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om spårbarhet för sådana fiskeri- och vattenbruksprodukter som tillhandahålls på den svenska marknaden och fysiskt befinner sig eller har befunnit sig på svenskt territorium och som omfattas av kapitel 3 eller undernummer 1212 21 00 i kapitel 12 i Kombinerade nomenklaturen, med undantag för

- 1. fiskeri- och vattenbruksprodukter som fångas eller odlas i sötvatten,*
- 2. prydnadsfiskar, skaldjur eller blötdjur för akvarier, och*
- 3. importerade fiskeri- och vattenbruksprodukter som antingen*
 - a) importerats till unionen med fångstintyg enligt rådets förordning (EG)*

nr 1005/2008 av den 29 september 2008 om upprättande av ett gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1936/2001 och (EG) nr 601/2004 samt om upphävande av förordningarna (EG) nr 1093/94 och (EG) nr 1447/1999, eller

b) inte omfattas av tillämpningsområdet för fångstintyget enligt artikel 12.5 i rådets förordning (EG) nr 1005/2008.

I de fall ett blandat parti innehåller importerade fiskeri- och vattenbruksprodukter som omfattas av krav på fångstintyg enligt artikel 12.5 i rådets förordning (EG) nr 1005/2008, ska dessa föreskrifter tillämpas på samtliga fiskeri- och vattenbruksprodukter i partiet.

Vägledning

I paragrafen regleras vilka produkter som föreskrifterna omfattar.

En grundförutsättning för att en produkt ska omfattas är dels att den både tillhandahålls på den svenska marknaden och att den någon gång har befunnit sig på svenskt territorium. Även produkter som införts från andra EU-länder för att användas i kommersiell verksamhet i Sverige omfattas av föreskrifterna. Det innebär att inköp av partier från exempelvis Danmark ska redovisas som inköp på motsvarande sätt som inköp av partier inom Sverige.

Utöver de produkter som omfattas direkt av EU-bestämmelserna så omfattas även sådana importerade fiskeri- och vattenbruksprodukter som är en del i ett parti som nyskapats genom sammanslagning. Se vidare definitionerna på Produktionsparti och Transformation i avsnitt 3 nedan.

2.2 EU-förordningar (2 §)

Vägledning

Paragrafen innehåller enbart information om att föreskrifter dels kompletterar rådets förordning (EG) nr 1224/2009 (*kontrollförordningen*) och kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 (*genomförandeförordningen*), dels innehåller regler som klargör och preciserar hur förordningarna ska tillämpas i Sverige.

Någon vägledning bedöms därför inte behövas.

2.3 Aktörer (3 §)

3 § Dessa föreskrifter omfattar i tillämpliga delar

1. förstahandsmottagare som är registrerade hos Havs- och vattenmyndigheten enligt 10 kap. 1 § Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område,

2. livsmedelsföretag som vid utsläppande på marknaden köper eller övertar vattenbruksprodukter för livsmedelsändamål från vattenbruksföretag, eller livsmedelsföretag som förmedlar försäljning eller annan överlåtelse av sådana produkter.

3. livsmedelsföretag som vid tillhandahållande på marknaden av fiskeri- och vattenbruksprodukter i handelsleden efter första försäljning enligt punkterna 1–2, är ägare till fiskeri- och vattenbruksprodukter som omfattas av spårbarhetskrav enligt artikel 58 i förordning (EG) nr 1224/2009, med undantag för livsmedelsföretag som uteslutande bedriver detaljhandel.

4. befälhavare på fiskefartyg, och

5. vattenbruksföretag med odlingsverksamhet i havet.

Dessa föreskrifter omfattar i punkterna 1–5 angivna aktörers hantering av sådana partier som avses i 4 § punkten 11. Föreskrifterna är även tillämpliga på motsvarande aktörer från en unionsmedlemsstat eller tredje land som hanterar sådana partier.

Vägledning

Punkt 1 omfattar aktörer som är registrerade förstahandsmottagare, vilket omfattar företag som köper fiskeriprodukter direkt av fiskare i första försäljningsledet samt auktioner och andra som för en fiskares räkning genomför försäljningar i första försäljningsledet.

Punkt 2 omfattar motsvarande aktörer som under punkt 1, men som säljer vattenbruksprodukter i första försäljningsledet.

Punkt 3 preciserar vilka aktörer i försäljningsleden efter det första utsläppandet på marknaden som omfattas av föreskrifterna. Det är enbart aktörer längs leveranskedjan som är ägare till partier som omfattas. Transportörer, lagerhållare och andra som enbart hanterar partier åt ägare omfattas inte. Med ägare avses här den som avtalsmässigt är ägare efter en leverans (med eller utan transport).

Företag som uteslutande bedriver detaljhandel omfattas inte av föreskrifterna. För att undantaget ska vara tillämpligt förutsätter det att partier som omfattas av föreskrifterna enbart säljs till slutkonsumenter. Företag som, utöver detaljhandel till slutkonsument, även säljer sådana partier till andra livsmedelsföretag omfattas däremot av föreskrifterna.

Observera att spårbarhetsbestämmelserna på livsmedelsområdet inte har motsvarande avgränsning.

3 Definitioner (4 §)

3.1 Anläggning

1. *anläggning*: enhet enligt artikel 2.1.c i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien eller annan plats där partier förvaras fysiskt,

Vägledning

Uppgiften om vilken anläggning ett parti levereras ifrån och mottas vid i samband med en leverans är central för spårbarheten. Förutom så kallade 852-anläggningar som paragrafen anger så är också 853-anläggningar en anläggning enligt denna definition. Det är anläggningar som har ett godkännande enligt förordning (EU) nr 853/2004 om särskilda hygienregler för livsmedels av animaliskt ursprung.

Även andra platser som inte är 852- eller 853-anläggningar kan vara aktuella för spårbarheten. Det kan till exempel gälla då ett parti levereras till en plats hos ett företag som inte bedriver livsmedelsverksamhet i den omfattning att det kräver en registrering eller ett godkännande. Sådana platser betraktas enligt föreskrifterna också som anläggningar.

Observera att begreppet anläggning här enbart omfattar platser där ett parti förvaras eller har förvarats fysiskt. De anläggningar som utgör huvudkontor för aktören och har registrerats där eftersom aktören inte befattar sig fysiskt med partierna (matmäklare etc.) omfattas inte.

3.2 Anläggningsidentifieringsnummer

2. *anläggningsidentifieringsnummer*: unikt identifieringsnummer för företags anläggningar enligt erkänd internationell standard eller unikt identifieringsnummer utfärdat av Havs- och vattenmyndigheten,

Vägledning

Ett anläggningsidentifieringsnummer kan till exempel vara ett GLN (*Global Location Number*) utfärdat enligt GS1. HaV utfärdar fortfarande anläggningsidentifieringsnummer, s.k. HaV-nummer för anläggningar. Om du använder sådana när du delar uppgifter digitalt med andra än HaV behöver du förvissa dig om att mottagaren har möjlighet att hantera HaV-numret.

3.3 Anslutning

3. *anslutning*: koppling av bastjänst mellan aktör och Havs- och vattenmyndigheten,

Vägledning

Begreppet "anslutning" används här synonymt med "anslutning mot API" (*Application Programming Interface*). En anslutning av ett affärssystem till HaV:s spårbarhetsdatabas sker genom anslutning mot ett särskilt API hos HaV.

3.4 Bastjänst

4. *bastjänst: webbtjänst för elektroniskt utbyte av uppgifter,*

Vägledning

Begreppet bastjänst används här synonymt med webbtjänst i form av ett API. Den som vill använda sitt affärssystem för dator-till- datorkommunikation med HaV:s spårbarhetsdatabas gör det genom att använda en bastjänst.

3.5 Detaljhandel

5. *detaljhandel: det saluföringsled som definieras i artikel 4.23 i förordning (EG) nr 1224/2009. Den distribution som artikeln inbegriper ska i dessa föreskrifter inte omfatta verksamheter vid sådana distributionsterminaler, distributionscentrum och liknande där ett parti inte slutligen når slutkonsumenten,*

Vägledning

Artikel 4.23 i kontrollförordningen har följande lydelse:

23. detaljhandel: hantering och/eller beredning av produkter av levande akvatiska resurser och lagring av dem på det ställe där produkten säljs eller levereras till slutkonsumenten, inbegripet distribution.

Det viktigaste i definitionen är att verksamheten innebär att produkten säljs eller levereras till slutkonsumenter. Enligt kontrollförordningen ingår även distribution i definitionen ([...] *inbegripet distribution*). För att tydliggöra att detta inte gäller andra typer av distribution än den till slutkonsumenter, preciseras i definitionen vilka distributionsverksamheter som inte omfattas av definitionen.

3.6 Ekonomisk zon

6. *ekonomisk zon: i dessa föreskrifter omfattar begreppet ekonomisk zon, samtliga zoner i havet som lyder under en kuststats jurisdiktion eller överhöghet. För kuststater inom EU får en samlad zon med beteckningen XEU tillämpas för alla medlemsländer,*

Vägledning

Där kvoter eller minimistorleksbegränsningar finns i EU-vatten behöver ingen skillnad göras mellan medlemsstaternas olika EEZ (inkl territorialvatten). Det är därför valfritt att antingen uppge enskilda kuststaters EEZ eller uppge XEU för att ange "unionens vatten". XEU kan också användas för fångster i Skagerrak som helt eller delvis fångats i norska vatten. En förutsättning är att den aktuella kvoten omfattar både EU-vatten och norska vatten.

Det behövs information om både FAO-indelning och den politiska indelningen i ekonomisk zon (jurisdiktion) och territorialvatten (överhöghet) för att i enlighet med artikel 67.13.a i genomförandeförordningen kunna ange ett relevant fångstområde för fångster av bestånd eller grupper av bestånd som omfattas av en kvot och/eller en minimistorlek. Kvoter i EU-vatten utgår normalt från begreppet "unionens vatten", vilket i ett område omfattar både ekonomisk zon och territorialvatten. Av praktiska skäl brukar uppgifterna om ekonomisk zon och territorialvatten anges samlat som ekonomisk zon (EEZ).

3.7 E-tjänst

7. *e-tjänst: digital tjänst på Havs- och vattenmyndighetens webbplats för manuellt utbyte av uppgifter,*

Vägledning

HaV:s e-tjänst är en av två metoder att lämna obligatoriska uppgifter till HaV:s spårbarhetsdatabas. Den andra är genom bastjänst (se ovan). E-tjänsten ska också användas för att lämna uppgifter på begäran av HaV.

3.8 Företagsidentifieringsnummer

8. *företagsidentifieringsnummer: unikt identifieringsnummer för företag enligt erkänd internationell standard eller i tillämpliga fall för leverantör det godkännandenummer som ingår i märkningen enligt artikel 67.10 förordning (EU) nr 404/2011,*

Vägledning

Ett företagsidentifieringsnummer kan till exempel vara ett GLN (*Global Location Number*) utfärdat enligt GS1. HaV utfärdar fortfarande företagsidentifieringsnummer för företag, ett så kallat HaV-nummer. Om du använder sådana när du delar uppgifter digitalt med andra än HaV behöver du förvissa dig om att mottagaren har möjlighet att hantera HaV-numret.

Ett godkännandenummer för en aktörs anläggning kan också användas för att identifiera aktören som levererat ett parti.

3.9 Försäljningsparti

9. *försäljningsparti: ett parti som befinner sig i ett senare saluföringsled än ursprungspartiet,*

Vägledning

Ett försäljningsparti är ett parti som är föremål för försäljning eller annan överlåtelse av ägandet. Det benämns Ship i tekniska sammanhang. Ett försäljningsparti är ett parti som en spårbarhetsaktör tillhandahåller på marknaden för andra livsmedelsföretag. I försäljningsleden efter det första utsläppandet på marknaden då ursprungspartier upprättas, är det försäljningspartier som affärspartnerna handlar med. Det gäller både partier som säljs och köps i leden efter det första utsläppandet på marknaden. Se terminering i avsnitt 3.17 nedan för partier som säljs till slutkonsumenter.

3.10 Identifikationsnummer

10. *identifikationsnummer: ett nummer eller alfanumeriska kod som utgör ett identifikationsnummer i enlighet med artikel 58.5 i förordning (EG) nr 1224/2009,*

Vägledning

Begreppet identifikationsnummer är synonymt med partinummer. Det är det nummer eller den alfanumeriska kod som identifierar ett parti. Se vidare vägledningen till § 9 om krav på ett identifikationsnummer och hur kraven kan uppfyllas.

Ett identifikationsnummer ser olika ut beroende på vilken standard och specifikation som används. Se vidare vägledningen till § 9.

3.11 Parti

11. *parti: en mängd fiskeri- och vattenbruksprodukter av en viss art och av samma produktform och som kommer från samma relevanta geografiska område och samma fiskefartyg eller grupp av fiskefartyg eller samma produktionsenhet inom vattenbruket, det vill säga i den betydelse begreppet har enligt artikel 4.20 i förordning (EG) nr 1224/2009, med de avgränsningar som görs i artikel 67.13 i förordning (EU) nr 404/2011,*

Vägledning

Definitionen behöver läsas tillsammans med andra bestämmelser som anger när partier får blandas och vad som gäller i sådana situationer, till exempel artikel 67.3 i genomförandeförordningen och artikel 35.3 i förordning (EU) nr 1379/2013 (marknadsordningen). Det centrala är att partiet består av endast en art och endast en produktform. Av marknadsordningen följer att även produktionsmetoden (fångad, odlad, etc.) och redskapskategorin måste vara enhetlig. Om ett parti efter första utsläppandet på marknaden, dvs efter att ett ursprungsparti skapats, blandas med ett annat parti skapas ett nytt parti med nytt identifikationsnummer. Det blandade partiet kan då innehålla produkter från olika fångstområden, olika fiskefartyg, etc.

Av definitionen framgår att ett parti kan härröra från samma grupp av fiskefartyg, det vill säga flera fiskefartyg. Det innebär inte att partier från olika fartygs landningar kan blandas inför en första försäljning eller första överlåtande. Däremot kan de blandas efter första försäljning eller första överlåtande. Det hindrar heller inte att flera fiskefartyg varit medverkande i själva fisket av de partier som landas och säljs eller överläts. Parfiske och vadfiske är exempel på sådant fiske där fångsten kommer från en grupp fiskefartyg, men landningen genomförs av ett fartyg. Det är det landande fartyget som anges i vägningsjournaler, landningsdeklarationer, transportdokument, avräkningsnotor och deklarationer om övertagande.

I kontrollförordningens artikel 56.4 finns ett undantag som innebär att mindre kvantiteter av fångst från flera fartyg får slås samman inför första försäljning. Ett av villkoren är att den producentorganisation som fiskaren är medlem i eller en registrerad förstahandsmottagare måste föra register över spårbarheten tillbaka till de fartyg som bidragit till det sammanslagna partiet. I nuläget finns inte en tillräckligt tydlig reglering för att undantaget ska kunna tillämpas i praktiken. Det beror på att de viktuppgifter som ska föras in i landningsdeklaration och transportdokument för ett fartyg inte kommer att stämma med vikterna i avräkningsnotor och deklarationer om övertagande från samma landning utan att det finns särskilda bestämmelser som reglerar detta förfarande. För att inte äventyra en korrekt spårbarhet mellan fiskeledet och försäljningsledet är det därför nödvändigt att närmare reglera hur undantaget ska kunna tillämpas så att inte oklarheter uppstår i HaV:s administrativa kontroll eller i kvotavräkningen. I dagsläget står detta förfarandet i motsats till de grundläggande bestämmelserna för avräkningsnotor och deklarationer om övertagande.

Motsvarande problem med fångster från flera fartyg gäller för undantaget i artikel 56.5 i kontrollförordningen. Undantaget där rör sammanslagning av fångster under minsta referensstorlek för bevarande. Utöver sammanslagningar från flera fartyg får även olika arter blandas. Undantaget innehåller inga krav på spårbarhet till respektive fartyg. Även här behöver därför särskilda bestämmelser införas så att inte oklarheter uppstår i HaV:s administrativa kontroll eller i kvotavräkningen. Innan sådana bestämmelser som beskrivs ovan har införts ser inte HaV att undantagen kan tillämpas.

3.12 Produktionsparti

12. *produktionsparti: ett internt nyskat parti efter transformering av ett eller flera partier,*

Vägledning

Begreppet produktionsparti är ett samlingsbegrepp för partier som nyskas hos en aktör genom transformering. Det benämns transform i tekniska sammanhang. Se vidare definitionen på transformering nedan.

3.13 Produktionsmedgivande

13. *produktionsmedgivande: tillstånd att använda en ansluten bastjänst för utbyte av uppgifter med Havs- och vattenmyndigheten,*

Vägledning

Den som vill använda en bastjänst för att lämna spårbarhetsrapporter till HaV behöver först ha ett produktionsmedgivande av HaV. Syftet är att kontrollera så att rapporter kan lämnas utan problem. För att få ett produktionsmedgivande behöver du under en period först genomföra tester enligt en testplan. Du avslutar testperioden med att göra ett slutprov. När slutprovet är klart och godkänt kan HaV besluta om ett produktionsmedgivande. Se vidare vägledning till 6 § om anslutning av bastjänst.

3.14 Slutprov

14. *slutprov: avslutande test av bastjänst enligt Havs- och vattenmyndighetens anvisningar,*

Vägledning

Anvisningarna till slutprovet lämnas i samband med att testplanen upprättas. Se vidare vägledningen till produktionsmedgivande ovan.

3.15 Spårbarhetsaktör

15. *spårbarhetsaktör: juridisk eller fysisk person enligt 3 § första stycket 1–3,*

Vägledning

Någon särskild vägledning bedöms inte behövas. För ytterligare information se vägledning till 3 § (avsnitt 2.3).

3.16 Spårbarhetsaktörsnummer

16. *spårbarhetsaktörsnummer: unikt identifieringsnummer för spårbarhetsaktör utfärdat av Havs- och vattenmyndigheten,*

Vägledning

Du får ett unikt identifieringsnummer av HaV i samband med att du registrerar dig som spårbarhetsaktör. Detta nummer benämns spårbarhetsaktörsnummer i föreskrifterna, även kallat "HaV-nummer". Se vidare vägledning till 5 § nedan (avsnitt 4).

I de sammanhang ett spårbarhetsaktörsnummer kan användas enligt föreskrifterna kan också VAT-nummer eller annat företagsidentifieringsnummer enligt internationell standard användas. HaV planerar därför sluta lämna ut spårbarhetsaktörsnummer från år 2026.

3.17 Terminering

17. *terminering: åtgärder som innebär att partiet inte längre utgör ett parti enligt punkten 11 ovan, eller att partiet endast tillhandahålls för slutkonsumenter,*

Vägledning

Terminering är en samlingsbeteckning för olika händelser som innebär att spårbarhetskedjan har nått sitt slut. Efter en terminering finns det inte längre någon aktör som omfattas av föreskrifterna eller så omfattas inte partiet längre av föreskrifterna.

Produkter som redan från det första utsläppandet på marknaden inte omfattas av spårbarhetskraven behöver inte termineras. Det är sådana produkter där användningen i en deklaration om övertagande eller avräkningsnota har uppgetts vara fisk för industriändamål [...] (5), fisk till djurfoder (6) eller kasserad (9). Koden för kasserad är ännu inte införd i 11 kap. 2.8 och 6.7 §§ i föreskrifterna FIFS 2004:25, men finns med i HaV:s kodlista för förstandsmottagare ([länk](#)).

När exempelvis ett parti färsk fisk inom kapitel 3 (KN 3) i den kombinerade nomenklaturen bereds till ett parti med konserverade produkter inom kapitel 1604, så omfattas det nya partiet inte längre av föreskrifterna. Aktören behöver då spara information om att partiet har terminerats. Motsvarande gäller om beredning/bearbetning sker till andra produkter än de som omfattas av KN 3, eller om alger inom KN 1212 21 00 bereds/bearbetas till produkter som inte längre omfattas av KN 1212 21 00.

En aktör behöver även spara information om terminering i de fall ett parti ska användas för försäljning till slutkonsumenter. Catering eller motsvarande leveranser till företag och föreningar där produkten konsumeras är en form av försäljning till slutkonsumenter. Det följer av att distribution till slutkonsumenter ingår i definitionen av detaljhandel (se definitionen ovan).

Om en terminering sker direkt i anslutning till det första köpet eller första övertagandet av fiskeriprodukter kan en information om terminering lämnas direkt i avräkningsnotan eller deklarationen om övertagande. Användningen anges med antingen "1 - Konsumtion – Direktförsäljning till slutkonsument" eller "2 - Konsumtion – Beredning till annat livsmedel (lämnar varukod 03 och 12122100)". Motsvarande koder för XML-rapportering av avräkningsnota eller deklaration om övertagande finns i kodlistan för förstahandsmottagare som nämns i andra stycket ovan. I situationer då HaV begär in information som omfattar genomförda termineringar kan aktören i samband med att uppgifterna i begäran lämnas till HaV, referera till de avräkningsnotor eller deklarationer om övertagande som innehåller informationen om terminering. Om en terminering angetts på en avräkningsnota eller deklaration om övertagande så behöver inte något ursprungsparti upprättas och lämnas in för de terminerade partierna.

3.18 Tillhandahållande på marknaden

18. *tillhandahållande på marknaden: varje leverans av en fiskeri- eller vattenbruksprodukt för distribution, konsumtion eller användning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, antingen mot betalning eller kostnadsfritt, det vill säga begreppet i den betydelse det har enligt artikel 5 e) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1184/2006 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 104/2000,*

Vägledning

Begreppet används i definitionen av spårbarhetsaktörer som levererar fiskeri- eller vattenbruksprodukter i försäljningsleden efter det första utsläppandet på marknaden.

Se vidare begreppet utsläppande på marknaden i avsnitt 3.21 och en jämförelse där med de begrepp som används på livsmedelsområdet.

3.19 Transformerings

19. *transformering: sammanslagning av partier, bearbetning eller beredning av partier som ger andra egenskaper för det tidigare definierade partiet, eller byte av identifikationsnummer för ett parti,*

Vägledning

Transformerings är en samlingsbeteckning på olika handlingar som leder till att ett nytt parti skapas och/eller att ett nytt partinummer (identifikationsnummer) behöver upprättas. Det sker vid sammanslagningar av partier till ett nytt parti, beredning eller bearbetning så produktformen ändras, eller genom att standarden för partinumret ändras till en annan. En sådan ändring av standard kan till exempel vara från märkning med identifikationsnummer baserat på VAT-nummer och batchnummer till ett identifikationsnummer baserat på GS1 (GTIN).

3.20 Ursprungsparti

20. *ursprungsparti: det parti som fångsten eller den odlade fiskeriprodukten är indelad i inför den första saluföringen,*

Vägledning

För fiskeriprodukter motsvarar begreppet ursprungsparti i princip de partier som redovisas i en avräkningsnota efter första försäljning eller i en deklaration om övertagande efter ett övertagande. Begreppet infördes av HaV för att tydligare särskilja partierna som startar spårbarhetskedjan och innehåller delvis avvikande uppgifter från partier från andra inköp i senare försäljningsled.

3.21 Utsläppande på marknaden

21. *utsläppande på marknaden: tillhandahållande för första gången av en fiskeri- eller vattenbruksprodukt på unionsmarknaden, det vill säga begreppet i den betydelse det har enligt artikel 5 f) i förordning (EU) nr 1379/2013.*

Vägledning

Begreppet utsläppande på marknaden är tillämpligt både för den första försäljningen enligt artikel 62 och övertagandet enligt artikel 66 i kontrollförordningen. Om det förekommit ett övertagande där en deklaration om övertagande upprättats är det i förhållande till detta övertagande som ett utsläppande på marknaden sker och ett ursprungsparti ska upprättas och rapporteras.

Utsläppande på marknaden är det första tillhandahållandet på marknaden, dvs en särskild typ av tillhandahållande på marknaden. På livsmedelsområdet används delvis andra begrepp för det som i dessa föreskrifter är utsläppande på marknaden och tillhandahållande på marknaden. Det som i dessa föreskrifter benämns utsläppande på marknaden motsvarar vad som i livsmedelssammanhang benämns som första utsläppande på marknaden. Se jämförelsen nedan.

Område	Försäljning/övertagande generellt	Första försäljning/övertagande
Fiskerikontroll	Tillhandahållande på marknaden	Utsläppande på marknaden
Livsmedel	Utsläppande på marknaden	(Första) utsläppande på marknaden

Se vidare avsnitt 3.18 om begreppet tillhandahållande på marknaden.

3.22 Andra begrepp och definitioner

Därutöver används de begrepp och definitioner som anges i fiskelagen (1993:787), förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen samt EU:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken med samma innebörd i dessa föreskrifter.

Vägledning

Någon vägledning bedöms inte behövas.

4 Registrering av spårbarhetsaktör (5 §)

5 § Spårbarhetsaktören ska vara registrerad i Havs- och vattenmyndighetens spårbarhetsdatabas i enlighet med denna paragraf, innan verksamheter som berörs påbörjas.

Spårbarhetsaktören ska ansöka om registrering enligt anvisningar på Havs- och vattenmyndighetens webbplats.

Spårbarhetsaktören ansvarar för att uppdatera den information som är registrerad om företaget. Uppdateringen ska göras enligt anvisningar på Havs- och vattenmyndighetens webbplats.

En spårbarhetsaktör avregistreras från Havs- och vattenmyndighetens register över spårbarhetsaktörer om aktören inte har lämnat uppgifter om ursprungspartier via bastjänst eller e-tjänst under de senaste fem åren, om aktören meddelar att denne inte längre bedriver någon verksamhet som omfattas av dessa föreskrifter eller om det i annat fall framkommer att aktören inte längre bedriver någon aktiv verksamhet

Vägledning

Anvisningarna för registrering och om uppdatering av information finns här [\[länk\]](#).

5 Anslutning av bastjänst (6 §)

6 § Spårbarhetsaktör som avser att lämna obligatoriska spårbarhetsuppgifter helt eller delvis genom en bastjänst ska inneha ett produktionsmedgivande. Havs- och vattenmyndigheten kan lämna ett sådant beslut om produktionsmedgivande efter ansökan till myndigheten och efter det att ett godkänt slutprov föreligger.

Spårbarhetsaktören ska under en viss period innan anslutning genomföra tester av tjänsten. Testerna, inklusive slutprov, ska utföras enligt en testplan som upprättas av Havs- och vattenmyndigheten efter samråd med aktören.

Spårbarhetsaktören ska inkomma med slutprov senast vid det datum som Havs- och vattenmyndigheten anger i beslutet om testplan.

Vägledning

Information och vägledning om anslutning av bastjänst finns här [\[länk\]](#)

6 Uppgiftslämnande för befälhavare och vattenbruksföretag (7 §)

7 § Inför utsläppande på marknaden ska befälhavare och vattenbruksföretag lämna sådana uppgifter om fiskeri- och vattenbruksprodukterna som befälhavaren eller vattenbruksföretaget ska ha tillgängliga och som en spårbarhetsaktör behöver för att kunna uppfylla kraven på uppgiftslämnande och märkning enligt dessa föreskrifter. Därutöver ska befälhavare lämna uppgift om landningsdatum, om det är ett annat datum än fångstdatum eller slutdatum på en fångstperiod.

Vägledning

Befälhavaren eller vattenbruksföretaget ska lämna uppgifterna till köpare, auktion etc. Det är samma aktörer som upprättar avräkningsnotor och deklARATIONER om övertagande då fiskeriprodukter säljs eller övertas i första försäljningsledet. De uppgifter som ska lämnas är de som är obligatoriska eller obligatoriska i vissa fall för ursprungspartier enligt bilagan. Även om landningsdatum inte är en obligatorisk uppgift om ett ursprungsparti så är det en viktig uppgift för aktören när avräkningsnota och deklARATION om övertagande upprättas. Sådana dokument ingår också i HaV:s kontroll av spårbarhet och finns därför med bland de uppgifter som ska lämnas i vissa fall.

Bestämmelsen reglerar inte närmare på vilket sätt informationen ska lämnas av en befälhavare eller ett vattenbruksföretag. Det viktiga är att den är åtkomlig för den som tar emot produkterna i samband med leveransen. Föreskrifterna ersätter inte på något sätt de bestämmelser om spårbarhet för livsmedel av animaliskt ursprung som gäller enligt förordning (EU) nr 931/2011.

7 Uppgiftslämnande (8 §)

Vägledning

HaV lämnar nedan en vägledning som är uppdelad på de olika delarna av paragrafen.

7.1 Fortlöpande rapportering av ursprungspartier till HaV

En spårbarhetsaktör enligt 3 § första stycket 1-2 ska lämna de uppgifter om ursprungspartier till Havs- och vattenmyndigheten som anges i bilagan.

Vägledning

Denna bestämmelse innebär att det är spårbarhetsaktörer som köper direkt av fiskare eller vattenbruksföretag som ska upprätta och rapportera ursprungspartier till HaV. Även auktioner och andra som sköter försäljningen åt fiskare och vattenbruksföretag omfattas av bestämmelsen.

Se vidare avsnitt 7.2 nedan om uppgifter som ska lämnas på begäran.

7.2 Uppgiftslämnande på begäran

Spårbarhetsaktör ska på begäran av Havs- och vattenmyndigheten lämna uppgifter om partier som anges i bilagan för följande händelser:

- a) inköp eller annat övertagande av ägandet av parti,*
- b) bildande av produktionsparti,*
- c) försäljning eller annan överlåtelse av ägandet av parti, och*
- d) aktiviteter enligt definitionen i 4 § p.17.*

Vägledning. Denna bestämmelse innebär att alla spårbarhetsaktörer ska kunna lämna information om händelserna a) – d) på begäran till HaV. Händelsen d) är terminering. Se vidare vägledningen till terminering i avsnitt 4.17 ovan.

HaV använder sig av formuleringen "på begäran" vilket motsvarar begreppet i kontrollförfordningen. Det innebär att informationen behöver vara tillräckligt välorganiserad och strukturerad för att kunna lämnas inom föreskrivna tidsramar. Motsvarande krav finns i livsmedelslagstiftningen.

7.3 Spara uppgifter i minst två år

Spårbarhetsaktör ska spara sådana uppgifter som Havs- och vattenmyndigheten kan komma att begära enligt andra stycket i minst två år från händelsen.

Vägledning

De närmare formerna för hur informationen sparas regleras inte av föreskrifterna. Det väsentliga är att informationen sparas under minst två år från en händelse och att den är åtkomlig på begäran.

7.4 Lämna uppgifter genom e-tjänst eller bastjänst

Spårbarhetsaktören ska genom e-tjänst eller bastjänst hantera och lämna uppgifter enligt första och andra stycket på följande sätt.

1. I e-tjänstens serviceutrymme får uppgifter hanteras innan de lämnas till Havs- och vattenmyndigheten. En rapport med uppgifter är inkommen till Havs- och vattenmyndigheten då det anvisade kommandot att lämna in rapporten har använts utan anmärkning. Vid användande av bastjänsten anses en rapport vara inkommen till Havs- och vattenmyndigheten så snart den lämnats utan att avvisas.

2. Uppgifter om ursprungspartier ska lämnas i en rapport till Havs- och vattenmyndigheten så snart de föreligger, dock senast under den andra helgfria vardagen efter dagen då ursprungspartiet skapades.

3. Spårbarhetsaktören ska lämna uppgifter på begäran enligt andra stycket genom e-tjänst med beaktande av punkten 1 ovan. Uppgifterna ska, om annat inte meddelas, lämnas i en rapport senast under andra helgfria vardagen efter att spårbarhetsaktören mottagit begäran.

Vägledning

I bestämmelsen regleras på vilket sätt en aktör hanterar sina uppgifter och hur uppgifter lämnas till HaV.

1. E-tjänstens serviceutrymme är ett "eget utrymme" där uppgifterna som hanteras där bara är tillgängligt för spårbarhetsaktören och inte för HaV. Till hanteringen hör här till exempel upprättande av ursprungspartier och rapporteringen av sådana till HaV. Det kan också vara registreringen och rapporteringen av de uppgifter från andra händelser som lämnas till HaV på begäran. Det framgår tydligt av användargränssnittet när rapporten är inkommen till HaV och därmed när HaV får tillgång till uppgifterna. Du lämnar in uppgifter till HaV genom att använda det anvisade kommandot "lämna in".

Den åtkomst till andra funktioner i e-tjänsten under en övergångstid våren 2025 omfattas inte av föreskrifterna och beskrivs därför inte närmare i denna vägledning.

Om du lämnar en rapport om ursprungspartier genom en bastjänst behöver rapporten vara utformad enligt de anvisningar HaV anger i de tekniska guiderna för respektive bastjänst. Vissa uppgifter behöver följa internationellt erkända standarder. Bastjänsterna är anpassade till de vanligaste standarderna. Om du saknar någon anpassning behöver du ta kontakt med HaV. Endast registrerade aktörer har åtkomst till de tekniska guiderna. Varje rapport som lämnas till HaV får ett rapportkvitto där det framgår om rapporten är mottagen eller avvisad (blocking). Mottagna rapporter kan innehålla granskningsanmärkningar i form av fel (error), varning (warning) eller information (info). HaV:s spårbarhetssystem innehåller en e-tjänst benämnd Infopanelen där du kan se vilka rapporter som har kommit in till HaV och vilka eventuella granskningsanmärkningar de innehåller.

Den åtkomst till bastjänst för andra funktioner som finns tillgängliga under en övergångstid våren 2025 omfattas inte av föreskrifterna och beskrivs därför inte närmare i denna vägledning.

2. Den tidsfrist som är angiven för rapportering av ursprungsparti utgår från när ursprungspartiet skapades rent fysiskt och alla egenskaper inklusive vikt är fastställda inför första försäljning eller första övertagande.
3. När HaV begär uppgifter så sker det i första hand genom e-post till den adress spårbarhetsaktören har angett som kontaktadress vid registreringen av företaget.

8 Märkning och tillhandahållande av information som åtföljer partier (9 §)

Vägledning

HaV lämnar nedan en vägledning som är uppdelad på de olika delarna av paragrafen.

8.1 Övergripande om märkning och tillhandahållande av information

9 § Spårbarhetsaktören som levererar ska säkerställa att alla partier, i samband med leverans efter första försäljning, är fysiskt märkta så att de kan identifieras och särskiljas från andra partier samt att de åtföljes av dokumentation med de uppgifter som anges för försäljningspartier i bilagan.

Märkningen av och informationen om ett parti får endast innehålla ett enda identifikationsnummer.

Vägledning

Märkningen av ett parti är i första hand till för att ge partiet en identitet, men kan också innehålla koder som ger information om olika partiegenskaper. Den information som behöver finnas om ett parti som levereras finns sedan i en leveranssedel eller motsvarande dokument på papper eller elektroniskt. Se vidare avsnitt 8.5 nedan om olika sätt att ge tillgång till uppgifter.

För att kunna upprätthålla spårbarheten behöver leverantör (säljare) och mottagare (köpare) använda sig av samma identifikationsnummer (partinummer) för ett parti. Det innebär att det identifikationsnummer som leverantören använder i sin märkning och informationsdelning, också ska vara det identifikationsnummer som mottagaren använder när uppgifter om den mottagna leveransen hanteras. Det är inte tillåtet att märka med två olika identifikationsnummer, till exempel ett som används av leverantören och ett som används av mottagaren.

8.2 Maskinläsbar märkning med partiets identifikationsnummer

Spårbarhetsaktören ska genomföra märkningen enligt följande.

1. Den fysiska märkningen ska bestå av en optiskt eller elektroniskt maskinläsbar kod som innehåller partiets identifikationsnummer.

Vägledning

Bestämmelsen motsvarar det som framgår av artikel 67.6 och 67.8 i genomförandeförordningen om märkning med koder, streckkoder, elektroniska chips eller liknande anordningar eller märkningssystem, samt att sådan märkning ska ha tagits fram enligt internationellt erkända standarder och specifikationer.

Med optisk maskinläsbar kod avses olika koder och streckkoder som kan läsas av maskinellt av en skanner som använder optisk avläsning.

För streckkoder finns bland annat standarden *Informationsteknik – Fiskeri- och vattenbruksprodukter – Krav för märkning av distributionsenheter och pallar i handel med fiskeri- och vattenbruksprodukter, SS-EN 17099:2020*. Det är en europeisk standard som också är en svensk standard. Den innehåller i sig olika standarder från GS1 och från amerikanska ASC. Standarden är direkt utvecklad för att stödja märkning av fiskeri- och vattenbruksprodukter enligt EU:s krav.

Om märkningen består av en etikett med partiets identifikationsnummer, dvs utan någon streckkod etc, är det viktigt att utskriften följer en standard för OCR-avläsning. SS-EN 14603:2005 är exempel på en sådan standard.

En vanlig standard för icke-programmerbara chip är ISO/IEC 15693.

Följer man exempelvis någon av dessa standarder så uppfylls märkningskraven.

8.3 Märkning med elektroniska chip

2. Vid märkning av partier med elektroniska chip eller liknande märkning med unika nummer ska den information som åtföljer sådana partier visa vilket identifikationsnummer som är relaterat till märkningens unika nummer.

Vägledning

När icke programmerbara chip används som märkning så kan inte identifikationsnumret läsas av direkt från chippet. Det måste då framgå av den information som följer med en leverans vilket identifikationsnummer som är relaterat till chippets ID-nummer. Se även avsnitt 8.2 avsnitt om elektroniska chip.

8.4 Märkning med streckkod samt krav på att märkning och identifikationsnummer följer internationella standarder

3. Märkning som utförs med någon form av streckkod ska kompletteras med identifikationsnumret i klartext. Märkning och identifikationsnummer ska följa internationellt erkända standarder och specifikationer. Ett identifikationsnummer ska vara unikt för den relevanta marknaden under den tid som standarden anger.

Vägledning

Se avsnitt 8.2 ovan om standarder för märkning med koder, streckkoder eller elektroniska chip. Det identifikationsnummer som används behöver vara unikt. Det innebär inte att numret behöver vara globalt unikt och att det aldrig får återanvändas. Ett identifikationsnummer som enligt en standard inte är globalt kan därför – om affärspartnerna är överens – användas på en lokal marknad där det inte innebär någon risk för förväxling. Ett identifikationsnummer skapat av aktörens VAT-nummer i kombination med ett unikt batchnummer uppfyller enligt HaV:s bedömning kraven på ett identifikationsnummer för en lokal marknad.

8.5 Tillgången till uppgifter om partier som levereras

4. Uppgifterna om partiet enligt första stycket ska finnas tillgängliga för leveransmottagare och behörig myndighet i eller utanför Sverige direkt genom märkningen eller indirekt genom en referens till ett handelsdokument eller tillgänglig digital lagringsplats med uppgifterna.

Vägledning

Märkningen i sig kan innehålla åtminstone delar av den information enligt bilagan som ska följa med en leverans. Identifikationsnumret kan vara utformat så att det innehåller artikelinformation som överensstämmer med uppgifter som enligt bilagan ska vara tillgängliga. Märkning med streckkod eller datamatrix kan också innehålla uppgifter som enligt bilagan ska vara tillgängliga.

Om inte all obligatorisk information finns tillgänglig direkt genom märkningen behöver märkningen innehålla en referens till var resterande information finns tillgänglig.

Ett handelsdokument kan till exempel vara en följesedel på paper, en digital leveransavisering eller en digital följesedel som är tillgänglig genom en QR-kod. En digital lagringsplats kan vara en molntjänst som en spårbarhetsleverantör håller tillgänglig. Om informationen finns i sådana digitala lösningar måste de vara åtkomlig för kontrollmyndigheterna under en transport som sker i samband med en leverans.

8.6 Märkning vid transport i bulk

5. *Partier som vid leverans förvaras i en tank eller liknande där identifikationsnumret inte kan fästas på partiet i enlighet med artikel 67.6 och 67.7 förordning (EU) nr 404/2011, ska åtföljas av ett handelsdokument eller uppgifter på en digital lagringsplats enligt punkten 2, som ska innehålla partiets eller partiernas identifikationsnummer och en referens till den tank eller de tankar eller liknande som partiet eller partierna förvaras i.*

Vägledning

Förvaring av fångst i så kallad big-box eller förvaring av levande fisk i tankar är exempel på situationer då en märkning som innehåller identifikationsnumret inte alltid kan fästas säkert på det som närmast innesluter partiet. Det måste då framgå av den information som följer med en leverans vilket identifikationsnummer som är relaterat till en big-box eller big-boxar. Om flera big-boxar med kvantiteter av samma parti förvaras på en lastbil kan relationen göras till registreringsnumret för lastbilen eller det aktuella släpet. På motsvarande sätt kan relationen mellan identifikationsnumret för ett parti av levande fisk i en tank göras till registreringsnumret för lastbilen eller det aktuella släpet. Uppgifter om registreringsnummer ingår inte bland de uppgifter som ska sparas enligt bilagan. De behöver bara vara tillgängliga i samband med leveranser.

8.7 Märkning och information under transport

6. *Vid sådant övertagande av ägande enligt 8 § andra stycket punkterna a) och c) som sker hos leverantören eller plats som denna anger, ska leverantörens märkning och tillhörande information åtfölja partier från att de lämnar leverantörens anläggning och fram till dess de når mottagarens anläggning. Även då övertagande av ägande sker hos mottagaren, eller plats som denna anger, ska leverantörens märkning och tillhörande information åtfölja partier från att de lämnar leverantörens anläggning och fram till dess de når mottagarens anläggning*

Vägledning

Bestämmelsen innebär att en spårbarhetsaktör som köper ett parti i en leverantörs anläggning ska behålla leverantörens märkning och tillhörande information under transporten till sin egen anläggning. Detta gäller även om köparen efter ägarbytet låter någon annan utföra transporten.

På motsvarande sätt ska märkningen och informationen från en säljande spårbarhetsaktör finnas med under en transport fram till den anläggning där partiet avlämnas och ägarbytet till köparen sker.

9 Intern spårbarhet (10 §)

10 § Spårbarhetsaktörer ska ha sina egna system och förfaranden för intern spårbarhet skriftligt dokumenterade. Dessa system och förfaranden ska vara utformade så att de säkerställer att informationen om partier som lämnar spårbarhetsaktören eller termineras, har en spårbarhet tillbaka till informationen om det parti eller de partier som spårbarhetsaktören har bildat dem av.

Vägledning

De händelser som rör den interna spårbarheten är bildandet av produktionspartier (se avsnitt 3.12) och olika former av termineringar (se avsnitt 3.17).

Företagsinterna leveranser mellan olika anläggningar ingår också i den interna spårbarheten hos en spårbarhetsaktör, men föreskrifterna ställer inga särskilda krav på redovisning av dessa. Detta är en skillnad mot kraven på livsmedelsområdet där sådana företagsinterna leveranser mellan anläggningar omfattas av spårbarhetskraven.

Dokumentationen om den interna spårbarheten behöver på ett tydligt sätt beskriva följande rutiner om de är relevanta för spårbarhetsaktören.

- Hur information om partier registreras vid mottagning och hur den fysiska lagringen av inkomna partier dokumenteras.
- Hur kvantiteter av befintliga partier registreras när de används då nya partier (produktionspartier) skapas genom sammanslagning, beredning eller bearbetning.
- Hur kvantiteter av produktionspartier registreras när de skapas genom sammanslagning eller förändring av produktformen genom beredning eller bearbetning.
- Hur nya identifikationsnummer tilldelas nyskapade partier efter beredning eller bearbetning, eller vid byte av standard för identifikationsnummer.

10 Direktförsäljning från unionsfiskefartyg (11 §)

11 § Vid direktförsäljning från unionsfiskefartyg får undantaget från spårbarhetskraven om mängder som inte överskrider ett värde på 50 EUR per dag enligt artikel 58.8 i förordning (EG) nr 1224/2009 tillämpas. Gränsvärdet 50 EUR ska i förhållande till svenska kronor valutaomräknas enligt artikel 53.1.b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen samt artikel 48.1 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2447 av den 24 november 2015 om närmare regler för genomförande av vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

Vid en sådan direktförsäljning från ett fiskefartyg som inte omfattas av undantaget, och där köparen inte omfattas av en skyldighet att lämna en avräkningsnota eller deklaration om övertagande enligt 11 kap. 1 och 6 §§ Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område, ska befälhavaren lämna information enligt artikel 58.5.a-g i förordning (EG) nr 1224/2009 till köparen.

Vägledning

Det undantag från spårbarhetskraven som föreskrifterna medger för kvantiteter under 50 EUR per dag, gäller per slutkonsument och dag vid försäljning från ett fiskefartyg. Det framgår av artikel 67.14 i genomförandeförordning (EU) nr 404/2011. Observera att undantaget inte gäller om försäljningen sker till någon annan än en slutkonsument.

Om denna gräns på 50 EUR per dag överskrids gäller inte undantaget. Då kommer partiet att omfattas av spårbarhetskraven. Om köparen köper mer än 30 kg totalt under en dag av en eller flera fiskare måste köparen vara registrerad som förstahandsmottagare och blir därmed också en rapporteringsskyldig spårbarhetsaktör. Befälhavaren blir skyldig att lämna spårbarhetsinformation till sin kund (som är slutkonsument) först om kunden köper för mer än 50 EUR per dag och köpet omfattar mindre än 30 kg. Tabellen nedan sammanfattar vad som gäller vid olika typer av direktförsäljning. Observera att det kan finnas krav på att lämna konsumentinformation till kunden även om det inte finns krav på att lämna spårbarhetsinformation.

Fiskarens försäljning EUR/dag/kund	Köparens inköp kg/dag/	Är undantaget enligt 11 § tillämpligt	Aktör som lämnar spårbarhetsinformation till kunden
Till och med 50 EUR	Mindre än 30 kg	Ja	Inga krav på att lämna spårbarhetsinformation till kunden.
Till och med 50 EUR	Från och med 30- kg	Nej. Kunden måste vara registrerad förstahandsmottagare	Fiskaren lämnar uppgifter till kunden i enlighet med 7 §
Mer än 50 EUR	Mindre än 30 kg	Nej	Fiskaren lämnar uppgifter till kunden i enlighet med 11 § andra stycket.
Mer än 50 EUR	Från och med 30- kg	Nej. Inget av undantagen gäller.	Fiskaren lämnar uppgifter till kunden i enlighet med 7 §

11 Bilaga

Uppgifter om händelser som enligt 8 § ska lämnas till Havs- och vattenmyndigheten antingen kontinuerligt eller på begäran samt vad som ska åtfölja partier enligt 9 §

Många av uppgifterna om händelserna som ska lämnas har redan en vägledande text direkt i bilagan. Nedan följer en närmare vägledning i de delar där det finns behov av kompletterande beskrivningar och vägledning.

4. Dokumentnummer – ingående importerat parti. Obligatorisk för importerat parti med krav på fångstintyg som ingår i produktionsparti.

Vägledning

Identifieringsnumret på ett fångstintyg har beteckningen "Dokumentnummer". Det är detta nummer som ska anges.

5. Produktionsmetod.

Vägledning

Produktionsmetod ska anges med "fångad", eller "odlad". Vilda alger som skördats ska anges med "fångad".

6. Fiskefartygets distriktsbeteckning. Obligatorisk för partier som inte består av blandade partier från mer än ett fartyg.

7. Fiskefartygets namn. Obligatorisk för partier som inte består av blandade partier från mer än ett fartyg.

8. Flera fartyg. Obligatorisk för partier som består av blandade partier från mer än ett fartyg.

Vägledning

När fisket eller skördandet har skett utan fartyg så anges "fiske utan fartyg" istället för distriktsbeteckning och namn. Om fartyget saknar namn så anges "utan namn" istället för fartygets namn. Även andra formulering som tydligt visar att fångsten eller skörden skett utan fartyg kan användas. Det går också att använda andra formuleringar som tydligt visar att fisket eller skördandet skett utan fartyg eller med fartyg som saknar namn.

Uppgiften om att partiet består av fångst från mer än ett fartyg kan lämnas på olika sätt. När uppgiften lämnas till HaV på begäran är det enklast ange "flera fartyg". I en följesedel eller liknande där fartygsuppgifterna lämnas till en kund samlat kan uppgiften istället anges genom att namnge de inblandade fartygen i en lista. Det kan då se ut så här: Fartyg: LL628 Karina, UA 33 Mira.

14. Presentationsform. Obligatorisk om uppgiften inte framgår av artikelinformation i identifikationsnumret.

15. Beredningsform. Obligatorisk om uppgiften inte framgår av artikelinformation i identifikationsnumret.

Vägledning

Presentationsform (hel, huvudkapad, filé, etc.) och beredningsform (kokt, rökt, fryst etc.) kan anges med de namn eller koder som framgår av bilaga 1 till genomförandeförordningen. Även koderna i EU:s förteckning "Master Data Register" ([länk](#)) kan användas, men här saknas svenska namn. Se listan över presentationsformer ([Fish Presentation](#)) och beredningsformer och ([Fish Preservation State](#)). Koderna i genomförandeförordningen är i första hand avsedda för redovisning av landningsdeklarationer, avräkningsnotor och deklarationer om övertagande och alla passar därför inte i spårbarhetssammanhang. Koden BMS för minsta referensstorlek för bevarande ska därför inte användas. BMS redovisas på annat sätt i enlighet med fält 13 ovan. Koderna med avslutningen "-C" som indikerar att det rör en biprodukt behöver inte användas med "-C". Observera att genomförandeförordningen inte har med beredningsformen rökt. Denna finns dock med i EU:s förteckning med koden SMO för "smoked".

Ett alternativ till att ange presentations- och beredningsform är hålla uppgifterna tillgängliga genom att de framgår av artikelinformationen i identifikationsnumret. Identifikationsnummer som följer standard och specifikation från GS1 innehåller normalt sådan artikelinformation.

Om ett parti består av produkter med dubbla beredningsformer, t.ex. rökt och fryst, kan de anges med den beredningsform som kommer först i följande serie: 1. Levande, 2. Färsk, 3. Fryst, 4. Torkad, 5. Rökt, 6. Saltad, 7. Kokt. Ett parti som är både rökt och fryst anges då som Fryst.

16. Nettovikt, kg. Obligatorisk även för andra händelser än ursprungsparti om kvantiteten inte är angiven i antal individer. Även obligatorisk tillsammans med uppgift om antal individer om det i samband med händelsen sker en övergång från redovisning i nettovikt till redovisning i antal individer.

17. Antal individer. Obligatorisk för ursprungspartier av fångad lax. Obligatorisk även för andra händelser än ursprungsparti om kvantiteten inte är angiven i nettovikt eller tillsammans med uppgift om nettovikt om det i samband med händelsen sker en övergång till redovisning i nettovikt istället för i antal individer.

Vägledning

För partier som säljs i antal istället för i vikt, till exempel ostron, kan kvantiteten också anges i antal istället för i nettovikt. Antalet måste dock kompletteras med nettovikten i några fall. Det är dels i ursprungspartier, dels då en aktör övergår från att ange kvantitet i vikt till att ange den i antal. Den som för in partier av ostron från ett annat EU-land och där kvantiteten är angiven i antal, kan alltså fortsätta ange kvantiteten enbart i antal individer. På motsvarande sätt behöver kvantiteten i vikt anges som komplement till antal då en aktör övergår till att ange kvantiteten i vikt.

18. Fångstdatum/-period.

19. Produktionsdatum. Avser skördedatum för vattenbruksprodukter

Vägledning

Även produktionsdatum kan anges i form av en period. Det framgår inte lika tydligt av EU-bestämmelserna som för fångstdatum, men ingår i internationella standarder som är anpassade till kontrollförfordningens krav på spårbarhet. Observera att det i livsmedelslagstiftningen finns begränsningar som innebär att ett parti av fiskeri- eller vattenbruksprodukter bara får bestå av produkter från ett produktionsdatum.

20. Fångstområde.

21. Dominerande fångstområde. Obligatorisk för partier som består av blandade partier från mer än ett fångstområde enligt definitionen i artikel 38.1.a i förordning (EU) nr 1379/2013.

22. Ekonomisk zon. Obligatorisk för ursprungspartier som består av reglerade arter där artikel 67.13. a i förordning (EU) nr 404/2011 är tillämplig.

Vägledning

Uppgifter om fångstområde och ekonomisk zon (enligt definition avsnitt 3.6) behövs för att fastställa ett fångstområde som omfattas av en kvot och/eller en minimistorlek. Ett sådant område benämns relevant geografiskt område.

Indelningen innan första utsläppandet på marknaden av partier som omfattas av en kvot eller minimistorlek ska göras bland annat utifrån att fångsten är från samma relevanta geografiska område. För alla andra fångster som inte är reglerade med kvoter eller minimistorlekar behöver enbart fångstområdet anges.

Det är bara i ursprungspartier som både fångstområde och ekonomisk zon behöver anges. I senare försäljningsled anges bara fångstområdet. Det är då bestämmelserna om fångstområde i konsumentinformationen enligt artikel 38.1.a i marknadsordningen som ska följas.

Den information som ska lämnas om partier med blandade fångstområden enligt artikel 35.3 i marknadsordningen kan lämnas på följande sätt. Alla ingående fångstområden anges i informationen om fångstområde (fält 20) och det kvantitativt dominerade området anges i informationen om dominerande fångstområde (fält 21).

23. Produktionsområde. Produktionsområde för vattenbruksprodukter enligt artikel 38 i förordning (EU) nr 1379/2013.

24. Dominerande produktionsområde. Obligatorisk för partier som består av blandade partier från mer än ett produktionsområde enligt definitionen i artikel 38.1.c i förordning (EU) nr 1379/2013.

Vägledning

Produktionsområdet för vattenbruksprodukter anges med namnet eller koden för det land som produkten härrör ifrån. Som komplement kan även ett mer precist område anges, Artikel 38.1.c i marknadsordningen anger närmare vilket land som avses om odlingen skett i mer än ett land. Information om blandade partier med vattenbruksprodukter från olika produktionsområden ska på motsvarande sätt som för fiskeriprodukter innehålla information om produktionsområden och om det dominerande produktionsområdet.

25. Fiskeredskap – kategori.

Vägledning

Bilaga III i marknadsordningen innehåller en tabell med de redskapskategorier som ska anges. Den hänvisning i tabellen till mer detaljerad information om redskap och koder i kommissionens förordningar är inte relevant längre. Informationen om de redskap och koder som används inom fisket finns numera i det masterdataregister som omnämns i vägledningen till fält 14 och 15 ovan. Detta register innehåller inte några koder för redskapens kategorier. För digital hantering uppgifter om redskap och redskapskategorier behöver därför de nummerkoder användas som FAO publicerar (ISSCFG-Kod). En sådan redskapslista med ISSCFG-koder finns publicerad för spårbarhetsaktörer i e-tjänsten Infopanelen.

30. Händelsetyp.

Vägledning

Händelsetyp avser de olika spårbarhetshändelser som anges i 8 § (se avsnitt 7.1 och 7.2).

I kolumnerna i bilagan anges händelserna på följande sätt.

Ursprungsparti: Den händelse som avses i 8 § första stycket (avsnitt 7.1) är det första utsläppandet på marknaden, dvs samma händelse som redovisas i avräkningsnotor eller deklarationer om övertagande. Om det finns ett övertagande så är det då som utsläppandet sker, inte vid den efterföljande försäljningen. Det saknas en närmare beskrivning i 8 §.

Inköp a): inköp eller annat övertagande av ägandet av parti.

Produktion b): bildande av produktionsparti.

Terminering d): aktiviteter enligt definitionen i 4 § p.17. Terminering beskrivs närmare i 4 § punkten 17 (avsnitt 4.17). Begreppet är ett samlingsbegrepp för olika typer av händelser som innebär att spårbarhetskedjan upphör, dvs termineras.

Försäljning c): försäljning eller annan överlåtelse av ägandet av parti.

32. Leverantör – företagsidentifieringsnummer, spårbarhetsaktörsnummer eller VAT-nummer.

33. Leverantör – anläggningsidentifieringsnummer eller adress för anläggning från vilken en leverans utgår.

34. Mottagare – företagsidentifieringsnummer, spårbarhetsaktörsnummer eller VAT-nummer.

35. Mottagare – anläggningsidentifieringsnummer eller adress för anläggning till vilken en leverans sker. Vid ägarbyte hos leverantören anges vid försäljning samma anläggning som den från vilken en leverans utgår.

Vägledningen till fält 32–35 finns på nästa sida.

Vägledning

Uppgifter om leverantör (säljare) och mottagare (köpare) är obligatoriska vid händelserna Inköp a) och Försäljning c). De ska lämnas till HaV på begäran. En köpare ska vid rapportering av ett inköp ange uppgifter både om sig själv (köpare) och om säljaren.

På motsvarande sätt ska en säljare vid rapportering av en försäljning ange uppgifter om sig själv (säljare) och om köparen. En säljare ska också enligt 9 § hålla uppgifterna om försäljning tillgängliga för köparen vid en leverans, till exempel genom en följesedel som följer med leveransen.

Vid en leverans (försäljning) ska säljaren även ange uppgifter om den anläggning som leveransen utgår eller utgått ifrån. Säljaren ska också ange uppgifter om anläggningen eller en annan plats som partiet levereras eller levererats till.

Säljarens eller köparens namn behöver inte anges. Det räcker att ange företagsidentifieringsnummer (se avsnitt 3.8), spårbarhetsaktörsnummer (se avsnitt 3.16), eller VAT-nummer (momsredovisningsnummer) genom vilket namnet framgår. Observera att andra bestämmelser kan kräva att namnet ska framgå direkt och inte bara via en kod.

En anläggning eller annan plats som partiet levererats från eller till, anges med ett anläggningsidentifieringsnummer (se avsnitt 3.2) eller med adressen.

En leverans kan ske med eller utan transport. När leveransen sker utan transport innebär det att säljaren säljer partier till köparen från sin egen anläggning eller en annan plats som säljaren anvisat för avhämtning. Så kallade hämtköp är exempel på sådana leveranser. Leveransvillkoren brukar då innehålla särbestämmelser som "fraktfritt". I sådana fall ska anläggningen/platsen där leveransen utgår ifrån (fält 33) och anläggningen/platsen där leveransen sker (fält 35), i båda fallen vara säljarens anläggning/plats. Detsamma gäller även om köparen eller säljaren anlitat en transportör för att hämta inköpta partier hos säljaren och transporterar dem till köparen. Så kallade transportköp eller distansköp är exempel på sådana leveranser. Under transporten från säljaren till köparens ska den information om försäljningen som säljaren lämnat följa med under transporten. Se vidare avsnitt 8.7 om märkning och information under transport. Observera att det kan finnas andra bestämmelser som innebär att köparen vid en hemtransport måste komplettera säljarens uppgifter med uppgifter om vilken anläggning eller plats som transporten går till.

Vid platsköp och liknande köp som sker hos köparen, äger säljaren partiet under transporten fram till köparens anläggning eller annan plats som köparen anvisat. Leveransvillkoren brukar då innehålla särbestämmelser som "fritt", "levererad", "fritt levererad" eller "fritt köparens lager" tillsammans med namnet på destinationen. Vid sådana försäljningar ska säljarens anläggning/plats vara den anläggning/plats som transporten utgår ifrån (fält 33) och köparens anläggning/plats ska vara den anläggning/plats där transporten slutar och partiet levereras (fält 35).

I exemplet nedan sammanfattas vilka uppgifter som ska lämnas i fälten 32–35 i bilagan beroende på var leveransen/ägarbytet sker. Det gäller både säljarens rapport om försäljningen och köparens rapport om inköpet.

Leverans/ägarbyte	Säljare A Fält 32	Säljare A Fält 33	Köpare B Fält 34	Köpare B Fält 35
Hos säljare A, vid anläggning A1	A	A1	B	A1
Hos köpare B, vid anläggning B1	A	A1	B	B1

Vägledning till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2017:14) om spårbarhet för vissa fiskeri- och vattenbruksprodukter

Version 2025-02-24

Vi arbetar för levande hav och vatten

Havs- och vattenmyndigheten, HaV, är en statlig förvaltningsmyndighet inom miljöområdet. Vi arbetar på regeringens uppdrag för bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag, hav och fiskresurserna

**Havs
och Vatten
myndigheten**